

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 4 czerwca 2015 r. *

Odwołanie — Pomoc państwa — Umowa w sprawie opłat eksploatacyjnych za wydobycie węglowodorów zawarta między Węgry a spółką naftowo-gazową MOL — Późniejsza zmiana systemu prawnego wprowadzająca podwyżkę stawki opłat — Niestosowanie podwyżki opłat w odniesieniu do spółki MOL — Decyzja uznająca pomoc za niezgodną ze wspólnym rynkiem — Charakter selektywny

W sprawie C-15/14 P

mającej za przedmiot odwołanie, na podstawie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 15 stycznia 2014 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez L. Flynna oraz K. Talabér-Ritz, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt., z siedzibą w Budapeszcie (Węgry), reprezentowana przez N. Niejahr, Rechtsanwältin, oraz F. Carlin, barrister,

strona skarżąca w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, prezes izby, S. Rodin, A. Borg Barthet, M. Berger i F. Biltgen (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: N. Wahl,

sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 13 listopada 2014 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 22 stycznia 2015 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: angielski.

Wyrok

- 1 W niniejszym odwołaniu Komisja Europejska wnosi o uchylenie wydanego przez Sąd Unii Europejskiej wyroku MOL/Komisja (T-499/10, EU:T:2013:592, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”), w którym Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji 2011/88/UE z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie pomocy państwa C 1/09 (ex NN 69/08) przyznanej przez Węgry na rzecz MOL Nyrt. (Dz.U. 2011, L 34, s. 55, zwanej dalej „sporną decyzją”).

Ramy prawne

- 2 Węgry uregulowały całą działalność górniczą, w tym działalność dotyczącą węglowodorów, w drodze 1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról (ustawy XLVIII z 1993 r. dotyczącej eksploatacji górniczej, zwanej dalej „ustawą o górnictwie”). Zgodnie z tą ustawą funkcje reglamentacyjne są sprawowane przez ministra odpowiedzialnego za górnictwo i przez urząd górniczy, który nadzoruje działalność górniczą.
- 3 Ustawa o górnictwie przewiduje, że badania i eksploatacja górnicza mogą być prowadzone pod dwoma różnymi reżimami prawnymi. Artykuły 8–19 ustawy o górnictwie ustanawiają dla obszarów zakwalifikowanych jako „zamknięte” reżim koncesji udzielanej w wyniku postępowania przetargowego dla każdego obszaru zamkniętego na podstawie umowy podpisywanej między ministrem odpowiedzialnym za górnictwo a przedsiębiorstwem, które wygrało przetarg. Jeśli chodzi o obszary uważane za „otwarte”, a priori uboższe w materiały wydobywcze, mogą być one eksploatowane na podstawie zezwolenia na eksploatację wydanego przez urząd górniczy, o ile wnioskodawca spełnia wymogi prawne.
- 4 Artykuł 20 ustawy o górnictwie określa reguły, według których są ustalane opłaty eksploatacyjne należne państwu. Artykuł 20 § 11 omawianej ustawy przewiduje, że wysokość opłaty eksploatacyjnej stanowi procent określony w zależności od przypadku w ustawie o górnictwie, w umowie koncesji lub w umowie zawartej na podstawie art. 26/A § 5 ustawy o górnictwie. Artykuł 20 §§ 2–7 tej ustawy stanowi, że stawka opłaty eksploatacyjnej jest ustalona w ustawie o górnictwie, gdy działalność wydobywcza ma miejsce na podstawie zezwolenia na eksploatację.
- 5 Do roku 2008 stawka opłaty eksploatacyjnej za wydobycie węglowodorów, ropy naftowej i gazu ziemnego na podstawie zezwolenia na eksploatację była ustalona na 12% wartości wydobytej ilości w wypadku pól wprowadzonych do eksploatacji od dnia 1 stycznia 1998 r. lub wynikała z zastosowania formuły matematycznej uwzględniającej średnią cenę gazu ziemnego zakupionego przez publiczną służbę gazowniczą, wraz z minimalną stawką 12%, w wypadku pól gazu ziemnego wprowadzonych do eksploatacji przed dniem 1 stycznia 1998 r.
- 6 Artykuł 26/A § 5 ustawy o górnictwie stanowi, że w wypadku gdy przedsiębiorstwo górnicze prowadzące działalność na podstawie zezwolenia na eksploatację, czyli na polach położonych na obszarze otwartym, nie rozpoczęło wydobycia w ciągu pięciu lat od uzyskania zezwolenia, może ono zwrócić się jeden raz do urzędu górniczego z wnioskiem o przedłużenie tego terminu na maksymalny okres pięciu lat. W wypadku zgody tego urzędu umowa między ministrem odpowiedzialnym za górnictwo i przedsiębiorstwem górniczym określa w odniesieniu do pól, których dotyczy przedłużenie, ilość materiałów służących za podstawę do obliczenia opłaty eksploatacyjnej i jej stawki, która musi być wyższa od stawki mającej zastosowanie w dniu złożenia wniosku o przedłużenie, ale nie może ona przewyższać 1,2 tej stawki (zwanej dalej „opłatą za przedłużenie”). Jeżeli wniosek o przedłużenie dotyczy więcej niż dwóch pól, stawka opłaty za przedłużenie zostaje zastosowana do wszystkich pól przedsiębiorstwa górniczego na podstawie umowy zawartej na okres co najmniej pięciu lat (zwanej dalej „podwyższoną opłatą eksploatacyjną”). Jeżeli wniosek o przedłużenie dotyczy więcej niż pięciu pól, można domagać się jednorazowej opłaty, wynoszącej maksymalnie 20% kwoty płatnej na podstawie podwyższonej opłaty eksploatacyjnej.

- 7 2007. évi CXXXIII. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról (ustawa CXXXIII z 2007 r. dotycząca eksploatacji górniczej, zmieniająca ustawę XLVIII z 1993 r., zwana dalej „znowelizowaną ustawą o górnictwie”), która weszła w życie w dniu 8 stycznia 2008 r., dokonała zmiany stawki opłaty eksploatacyjnej.
- 8 I tak art. 20 § 3 znowelizowanej ustawy o górnictwie przewiduje stawkę wynoszącą 30% wartości wydobytej ilości w wypadku pól wprowadzonych do eksploatacji między dniem 1 stycznia 1998 r. a dniem 31 grudnia 2007 r., stosowanie formuły matematycznej istniejącej pod rządami ustawy o górnictwie w wypadku pól gazu ziemnego wprowadzonych do eksploatacji przed dniem 1 stycznia 1998 r. wraz z minimalną stawką opłaty w wysokości 30% oraz stosowanie zróżnicowanej stawki opłaty eksploatacyjnej do pól, na których wydobyte rozpoczęto po dniu 1 stycznia 2008 r., według wydobytej ilości ropy naftowej lub gazu ziemnego, czyli stawki w wysokości 12% w wypadku wyprodukowanej ilości rocznej nieprzekraczającej 300 mln m³ gazu ziemnego lub 50 kiloton (kt) ropy naftowej, stawki w wysokości 20% w wypadku produkcji wynoszącej 300–500 mln m³ gazu ziemnego lub 50–200 kt ropy naftowej oraz stawki w wysokości 30% w wypadku produkcji przekraczającej 500 mln m³ gazu ziemnego lub 200 kt ropy naftowej. Wreszcie w wypadku wszystkich pól – bez względu na datę rozpoczęcia produkcji – należna opłata eksploatacyjna zostaje podwyższona o 3% lub 6%, gdy cena ropy naftowej Brent przekracza odpowiednio 80 lub 90 USD (dolarów amerykańskich).
- 9 Artykuł 235 2008. évi LXXXI. törvény egyes adó- és járulék törvények módosításáról (ustawy LXXXI z 2008 r. zmieniającej stawki podatków i opłat) zmienia ustawę o górnictwie poprzez obniżenie do 12% stawki opłaty eksploatacyjnej w wypadku pól wprowadzonych do eksploatacji między dniem 1 stycznia 1998 r. a dniem 31 grudnia 2007 r. włącznie oraz minimalnej stawki opłaty eksploatacyjnej należnej za pola gazu ziemnego wprowadzone do eksploatacji przed dniem 1 stycznia 1998 r. Zmiana ta weszła w życie w dniu 23 stycznia 2009 r.

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

- 10 MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. (zwana dalej „MOL”) jest spółką z siedzibą w Budapeszcie (Węgry), której główna działalność obejmuje poszukiwanie i produkcję ropy naftowej, gazu ziemnego i produktów gazowych, przesyłanie, magazynowanie oraz dystrybucję hurtową i detaliczną produktów na bazie ropy naftowej, przesyłanie gazu ziemnego, jak również produkcję i sprzedaż alkenów poliolefin.
- 11 W dniu 19 września 2005 r. MOL złożył wniosek o przedłużenie prawa użytkowania górniczego dwunastu pól węglowodorów będących przedmiotem zezwolenia na eksploatację, na których nie rozpoczęła wydobywania.
- 12 W dniu 22 grudnia 2005 r. minister odpowiedzialny za górnictwo i MOL podpisali umowę o przedłużeniu terminu na podstawie art. 26/A § 5 ustawy o górnictwie (zwaną dalej „umową z 2005 r.”), w której przedłużono o pięć lat ostateczny termin rozpoczęcia wydobywania na tych dwunastu polach węglowodorów i ustalono opłatę za przedłużenie, którą MOL miał uiścić państwu, jak następuje, mianowicie 12% x 1,050 za pierwszy rok, czyli 12,600%; 12% x 1,038 za drugi rok, czyli 12,456%; 12% x 1,025 za trzeci rok, czyli 12,300%; i 12% x 1,020 za czwarty i piąty rok, czyli 12,240%.
- 13 Zgodnie z pkt 4 umowy z 2005 r. podwyższona opłata eksploatacyjna ma zastosowanie – przez okres 15 lat począwszy od dnia wejścia w życie tej umowy – do wszystkich pól górniczych MOL, które są już eksploatowane na podstawie zezwolenia na eksploatację, to jest do 44 pól węglowodorów, na których uruchomiono produkcję po dniu 1 stycznia 1998 r., oraz do 93 pól gazu ziemnego, na których produkcję uruchomiono przed tą datą. Stawka podwyższonej opłaty eksploatacyjnej za piąty rok okresu przedłużenia stosuje się aż do 15. roku. W wypadku pól gazu ziemnego współczynnik podwyższenia za

każdy rok z pięciu lat przedłużenia stosuje się do formuły matematycznej ustalonej w art. 20 § 3 lit. b) ustawy o górnictwie, przy czym współczynnik przedłużenia za piąty rok ma zastosowanie aż do 15. roku.

- 14 Punkt 6 umowy z 2005 r. przewiduje zapłatę opłaty jednorazowej w wysokości 20 mld HUF (forintów węgierskich).
- 15 Punkt 9 tej umowy przewiduje, że stawkę opłaty za przedłużenie, stawkę podwyższonej opłaty eksploatacyjnej, podstawę obliczenia, procent i wszystkie czynniki służące do obliczenia tych opłat ustala się na cały okres trwania umowy z 2005 r. jedynie w postanowieniach tej umowy i że stawki określone w tej umowie pozostaną niezmienione w trakcie całego tego okresu.
- 16 Punkt 11 umowy z 2005 r. zakazuje stronom jednostronnego rozwiązania tej umowy, z wyjątkiem sytuacji, w której osoba trzecia nabydzie więcej niż 25% kapitału MOL. Przewiduje on również, że wspomniana umowa wchodzi w życie w dniu, w którym zacznie obowiązywać uchwała urzędu górniczego. Rzeczona uchwała została podjęta w dnia 23 grudnia 2005 r., wskutek czego zatwierdzono przedłużenie ostatecznego terminu rozpoczęcia wydobywania na 12 polach węglowodorów oraz płatności należne od MOL i określone w umowie z 2005 r.
- 17 W związku ze skargą otrzymaną w dniu 14 listopada 2007 r. Komisja, pismem z dnia 13 stycznia 2009 r., powiadomiła władze węgierskie o swojej decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE w sprawie umowy z 2005 r., która miała zwolnić MOL z podwyżki opłaty eksploatacyjnej wynikającej ze znowelizowanej ustawy o górnictwie. Komisja była zdania, że umowa z 2005 r. i przepisy znowelizowanej ustawy o górnictwie wpisywały się w ramy tego samego środka (zwanego dalej „kwestionowanym środkiem”), który prowadził do przysporzenia spółce MOL nienależnej korzyści, w związku z czym stanowił pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE. Pismem z dnia 9 kwietnia 2009 r. Węgry przedstawiły swoje uwagi na temat decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, twierdząc, że środek ten nie stanowił pomocy państwa.
- 18 Po przedstawieniu uwag przez MOL i Magyar Bányászati Szövetség (węgierskie stowarzyszenie górnicze) oraz po wysłaniu przez Węgry w dniach 21 września 2009 r. i 12 stycznia 2010 r. dokumentów, których Komisja zażądała, w dniu 9 czerwca 2010 r. Komisja wydała sporną decyzję, zgodnie z którą kwestionowany środek stanowił pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE niezgodną ze wspólnym rynkiem, a Węgry powinny odzyskać pomoc od MOL.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

- 19 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 8 października 2010 r. MOL wniósł skargę zmierzającą, tytułem żądania głównego, do stwierdzenia nieważności spornej decyzji, a tytułem żądania ewentualnego – do stwierdzenia nieważności tej decyzji w zakresie, w jakim Komisja nakazała w niej odzyskanie odnośnych kwot.
- 20 Na poparcie swojej skargi MOL podniósł trzy zarzuty, dotyczące odpowiednio naruszenia art. 107 ust. 1 TFUE i art. 108 ust. 1 TFUE oraz naruszenia art. 1 lit. b) ppkt (v) i art. 14 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. [108 TFUE] (Dz.U. L 83, s. 1).
- 21 W ramach zarzutu pierwszego MOL podważał zakwalifikowanie kwestionowanego środka jako pomocy państwa.

- 22 Sąd zbadał w szczególności drugi argument podniesiony w ramach tego zarzutu, dotyczący braku selektywności kwestionowanego środka. Sąd wskazał wprawdzie w tym względzie w pkt 54 zaskarżonego wyroku, że zastosowanie art. 107 ust. 1 TFUE nakazuje ustalić, czy w ramach danego systemu prawnego środek państwowy może sprzyjać „niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów” w porównaniu z innymi przedsiębiorstwami lub towarami, które znajdują się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej w świetle celu przyświecającego wspomnianemu systemowi.
- 23 Następnie Sąd stwierdził w pkt 62 zaskarżonego wyroku, że w niniejszej sprawie kwestionowany środek składa się z dwóch elementów, mianowicie, po pierwsze, z umowy z 2005 r., która ustala stawki opłat eksploatacyjnych dla wszystkich pól MOL wprowadzonych do eksploatacji lub pól, których dotyczy przedłużenie, dla każdego roku z 15 lat okresu jej obowiązywania, a po drugie, ze znowelizowanej ustawy o górnictwie, która podwyższa stawki opłat eksploatacyjnych dla wszystkich pól węglowodorów objętych zezwoleniem na eksploatację, nie zawierając przepisów odnoszących się do pól górniczych, które były już przedmiotem umowy o przedłużeniu.
- 24 Wreszcie w pkt 63 zaskarżonego wyroku Sąd wskazał, że opłaty uzgodnione na podstawie umowy z 2005 r. mające zastosowanie zarówno do pól już będących w eksploatacji, jak i pól, których dotyczyło przedłużenie zezwoleń na eksploatację, były wyższe od ustawowych opłat mających zastosowanie w chwili jej zawarcia, i doszedł na tej podstawie do wniosku, że umowa ta nie zawierała elementu pomocy państwa w rozumieniu art. 107 TFUE.
- 25 W pkt 64 i 65 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł ponadto, że w wypadku gdy państwo zawiera z podmiotem gospodarczym umowę, która nie zawiera elementu pomocy państwa w rozumieniu art. 107 TFUE, fakt, iż w późniejszym czasie warunki zewnętrzne wobec takiej umowy ulegają zmianie w taki sposób, że przysparzają korzyści temu podmiotowi, nie może wystarczyć, by rozpatrywane łącznie umowa i późniejsza zmiana warunków zewnętrznych wobec tej umowy mogły być postrzegane jako elementy składowe pomocy państwa.
- 26 W pkt 66 zaskarżonego wyroku Sąd uznał natomiast, że byłoby inaczej, gdyby warunki zawartej umowy zostały zaproponowane selektywnie przez państwo jednemu podmiotowi lub kilku podmiotom, a nie na podstawie obiektywnych kryteriów wynikających z aktu o charakterze generalnym i mającym zastosowanie do wszystkich podmiotów. Sąd wyjaśnił jednak, że okoliczność, iż tylko jeden podmiot gospodarczy zawarł umowę tego typu, może między innymi wynikać z braku zainteresowania ze strony wszystkich pozostałych podmiotów gospodarczych, w związku z czym nie wystarcza do wykazania selektywnego charakteru tej umowy.
- 27 Na zakończenie Sąd przypomniał w pkt 67 zaskarżonego wyroku, że do celów stosowania art. 107 ust. 1 TFUE połączenie elementów może zostać zakwalifikowane jako pomoc państwa, jeśli owe elementy – w świetle ich chronologii, ich celu i sytuacji przedsiębiorstwa w chwili dokonania tych interwencji – wykazują tak ścisły związek między sobą, że niemożliwe jest ich rozdzielenie (zob. podobnie wyrok *Bouygues i Bouygues Télécom/Komisja i in. i Komisja/Francja i in.*, C-399/10 P i C-401/10 P, EU:C:2013:175, pkt 103, 104).
- 28 Na tej podstawie Sąd doszedł do wniosku, że takie połączenie elementów, na które Komisja powołała się w spornej decyzji, może zostać zakwalifikowane jako pomoc państwa, w wypadku gdy państwo działa w taki sposób, by chronić jeden podmiot lub kilka podmiotów już obecnych na rynku, zawierając z nimi umowę przyznającą im stawki opłat gwarantowane przez cały okres jej obowiązywania, mając jednocześnie zamiar skorzystania w późniejszym czasie z przysługujących mu uprawnień regulacyjnych poprzez podwyższenie stawki opłaty w taki sposób, że inne podmioty gospodarcze – nowe lub obecne już na rynku – znajdują się w gorszej sytuacji.
- 29 W świetle tych właśnie rozważań Sąd zbadał, czy w niniejszym przypadku Komisja słusznie uznała, że kwestionowany środek był selektywny.

- 30 W pierwszej kolejności Sąd zbadał w pkt 70–73 zaskarżonego wyroku ramy prawne regulujące zawarcie umowy z 2005 r. Sąd zaznaczył w tym względzie, że art. 26/A § 5 ustawy o górnictwie, który umożliwia zwrócenie się z wnioskiem o przedłużenie praw użytkowania górniczego, nie jawi się jako przepis o charakterze selektywnym i że z tego przepisu nie wynika też, że władze węgierskie mogą odmówić wszczęcia negocjacji w celu zawarcia takiej umowy. Sąd stwierdził również, że nawet jeśli zgodnie z tym przepisem każde przedsiębiorstwo górniczne może wystąpić z wnioskiem o przedłużenie przysługujących mu praw użytkowania górniczego, takie przedsiębiorstwo może jednak postanowić nie składać wniosku o przedłużenie, bądź nie zgodzić się na stawki zaproponowane przez władze węgierskie, tak że nie dojdzie do zawarcia jakiegokolwiek umowy.
- 31 Co się tyczy zakresu uznania, pozostawionego władzom węgierskim przez art. 26/A § 5 ustawy o górnictwie, w kwestii stawki opłaty za przedłużenie, która determinuje ewentualnie stawkę podwyższonej opłaty eksploatacyjnej, Sąd orzekł w pkt 72 zaskarżonego wyroku, że takiego zakresu uznania nie można konieczne postrzegać jako sprzyjającego niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów w porównaniu z innymi, a zatem nie może on przyznawać selektywnego charakteru zawartym umowom o przedłużeniu, ponieważ może on być uzasadniony różnymi czynnikami takimi jak liczba pól, których dotyczy przedłużenie, i ich szacunkowe znaczenie w stosunku do pól górnicznych będących już w eksploatacji.
- 32 Co się tyczy niniejszej sprawy, Sąd orzekł, że zakres uznania przyznany w art. 26/A § 5 ustawy o górnictwie umożliwia administracji zachowanie równego traktowania między podmiotami gospodarczymi, w zależności od tego, czy znajdują się w porównywalnych lub różnych sytuacjach, dostosowując swoje propozycje co do opłat do cech charakterystycznych każdego przedstawionego wniosku o przedłużenie, oraz że stanowi on przejaw uprawnień dyskrecjonalnych ograniczonych obiektywnymi kryteriami, które pozostają w związku z systemem opłat ustalonym w spornych uregulowaniach. Zdaniem Sądu rzeczony zakres uznania odróżnia się z racji swej natury od przypadków, w których korzystanie z takiego zakresu uznania jest związane z przyznaniem korzyści na rzecz operatora gospodarczego, ponieważ w niniejszym przypadku służy on do wyważenia dodatkowej opłaty nakładanej na podmioty gospodarcze w celu uwzględnienia imperatywów wynikających z zasady równego traktowania.
- 33 Ponadto Sąd zauważył w pkt 73 zaskarżonego wyroku, że z art. 26/A § 5 ustawy o górnictwie wynika, że stawki opłaty za przedłużenie oraz ewentualnie stawki podwyższonej opłaty eksploatacyjnej zostają ustalone wyłącznie w umowie o przedłużeniu zgodnie z art. 20 § 11 ustawy o górnictwie.
- 34 Sąd uznał na tej podstawie w pkt 74 zaskarżonego wyroku, że fakt, iż stawki ustalone na każdy rok ważności są wynikiem negocjacji, nie wystarcza do przyznania umowie z 2005 r. selektywnego charakteru, i że inaczej byłoby, gdyby władze węgierskie skorzystały z przysługującego im zakresu uznania podczas negocjacji zakończonych zawarciem tej umowy w sposób faworyzujący MOL poprzez zaakceptowanie niskiego poziomu opłaty bez obiektywnego powodu z uwagi na cel podwyżki opłat w wypadku przedłużenia zezwoleń na eksploatację i ze szkodą dla każdego innego podmiotu gospodarczego ubiegającego się o przedłużenie jego praw użytkowania górniczego lub w braku takiego podmiotu gospodarczego – w wypadku występowania konkretnych wskazówek co do istnienia nieuzasadnionego przychylnego traktowania zastrzeżonego dla MOL.
- 35 W drugiej kolejności Sąd zbadał, czy Komisja wykazała selektywny charakter umowy z 2005 r., w szczególności mając na uwadze klauzulę ustalającą dokładną stawkę podwyższonej opłaty eksploatacyjnej dla każdego roku z piętnastu lat jej obowiązywania oraz klauzulę przewidującą, że owe stawki pozostaną niezmienione.
- 36 W pkt 76 zaskarżonego wyroku Sąd przypomniał w tym względzie przede wszystkim, że ustawa o górnictwie jest zredagowana w ogólny sposób w odniesieniu do przedsiębiorstw mogących skorzystać z przepisów art. 26/A § 5 tej ustawy. W pkt 77 zaskarżonego wyroku Sąd zauważył też, że w spornej decyzji Komisja ograniczyła się do stwierdzenia, iż MOL był jedynym przedsiębiorstwem, które

faktycznie zawarło umowę o przedłużeniu w sektorze węglowodorów. Tymczasem zdaniem Sądu fakt ten można wyjaśnić brakiem zainteresowania ze strony innych podmiotów gospodarczych, a zatem brakiem wniosku o przedłużenie lub brakiem porozumienia stron co do stawek opłaty za przedłużenie. Sąd uznał na tej podstawie, że w tych dwóch ostatnich hipotezach, jako że ustalone w ustawie o górnictwie kryteria zawarcia umowy o przedłużeniu są obiektywne i mają zastosowanie do każdego potencjalnie zainteresowanego podmiotu gospodarczego, który je spełnia, nie można przyjąć, że zawarcie umowy z 2005 r. przejawia selektywny charakter.

- 37 Ponadto Sąd orzekł w pkt 78 zaskarżonego wyroku, że ustalając stawkę podwyższonej opłaty eksploatacyjnej dla każdego z piętnastu lat okresu ważności umowy z 2005 r. i przewidując, że owe stawki pozostaną niezmienione, MOL i Węgry ograniczyły się do zastosowania przepisów art. 20 § 11 i art. 26/A § 5 ustawy o górnictwie.
- 38 Następnie Sąd podkreślił w pkt 79 zaskarżonego wyroku, że stawki ustalone w umowie z 2005 r. stosują się do wszystkich pól MOL eksploatowanych już na podstawie zezwolenia na eksploatację, czyli do 44 pól węglowodorów oraz do 93 pól gazu ziemnego, podczas gdy przedłużenie dotyczy tylko 12 pól nieeksploatowanych w chwili zawarcia tej umowy. Dlatego też fakt, że współczynnik podwyżki mieści się poniżej 1,2, a w szczególności między 1,02 a 1,05, można wyjaśnić obiektywnie niewielkim znaczeniem pól, których dotyczyło przedłużenie, w stosunku do pól eksploatowanych już w 2005 r. Tymczasem Komisja nie zbadała tego aspektu, w związku z czym Sąd uznał, że żadna wskazówka co do nieuzasadnionego preferencyjnego traktowania MOL nie wynika ze spornej decyzji i że nie można domniemywać, iż MOL miał prawo do przychylnego traktowania w porównaniu ze wszystkimi innymi przedsiębiorstwami znajdującymi się potencjalnie w sytuacji porównywalnej z jej sytuacją.
- 39 Wreszcie w pkt 80 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł, że choć Komisja wspomniała, iż istniały inne umowy o przedłużeniu zawarte przez przedsiębiorstwa górnicze z sektora minerałów stałych, nie starała się ona uzyskać od władz węgierskich szerszych informacji na temat tych umów i nie wzięła ich pod uwagę w spornej decyzji, zgodnie z którą selektywny charakter kwestionowanego środka wynika z selektywności umowy z 2005 r., a nie z charakteru wydobywanych minerałów, stawek opłat mających zastosowanie do tych kategorii minerałów czy z okoliczności, że te stawki nie zostały później zmienione. Sąd uznał na tej podstawie, że z uwagi na przyjęte przez siebie podejście Komisja nie uwzględniła wszystkich elementów pozwalających jej ustalić, czy umowa z 2005 r. była selektywna wobec MOL w świetle sytuacji stworzonej przez inne umowy o przedłużeniu, które zostały także zawarte na podstawie art. 26/A § 5 ustawy o górnictwie.
- 40 Mając na względzie wszystkie te rozważania, Sąd stwierdził w pkt 81 zaskarżonego wyroku, że nie można uznać, iż selektywny charakter umowy z 2005 r. został udowodniony.
- 41 Ponadto Sąd zaznaczył w pkt 82 zaskarżonego wyroku, że podwyżka opłat na podstawie znowelizowanej ustawy o górnictwie, która weszła w życie w 2008 r., miała miejsce w kontekście podwyżki światowych kursów ropy naftowej. Sąd wywnioskował z tego, że skoro Komisja nie wspomniała, iż umowa z 2005 r. została zawarta w przewidywaniu podwyżki opłat eksploatacyjnych, połączenia tej umowy ze wspomnianą znowelizowaną ustawą nie można zasadnie uznać za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 TFUE.
- 42 W rezultacie Sąd uwzględnił skargę MOL i stwierdził nieważność spornej decyzji.

W przedmiocie odwołania

- 43 Na poparcie swego odwołania Komisja podnosi jeden zarzut oparty na naruszeniu prawa, jako że Sąd dokonał błędnej wykładni przesłanki selektywności przewidzianej w art. 107 ust. 1 TFUE i błędnie ją zastosował.

44 Zarzut ten składa się z czterech części.

Uwagi wstępne

- 45 Stosownie do art. 107 ust. 1 TFUE z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- 46 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału zakwalifikowanie danego środka jako pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE wymaga spełnienia wszystkich przewidzianych w tym postanowieniu przesłanek (wyrok Komisja/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 47 Tym samym przyjmuje się, że aby środek krajowy mógł zostać zakwalifikowany jako pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, po pierwsze, musi mieć miejsce interwencja państwa lub przy użyciu zasobów państwowych, po drugie, interwencja musi być w stanie wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi, po trzecie, musi przyznawać beneficjentowi selektywną korzyść, a po czwarte, musi ona zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem (wyrok Komisja/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 48 W niniejszej sprawie podważana jest wyłącznie wykładnia i stosowanie trzeciej przesłanki, zgodnie z którą omawiany środek musi przyznawać beneficjentowi selektywną korzyść.

W przedmiocie pierwszej części jedyne zarzutu

Argumentacja stron

- 49 Komisja podważa dokonaną przez Sąd analizę ram prawnych regulujących zawarcie umowy z 2005 r., a w szczególności analizę dotyczącą zakresu uznania przysługującego władzom węgierskim co do decyzji o zawarciu bądź niezawarciu umowy o przedłużeniu oraz co do poziomu opłaty ustalonego przez nie w takiej umowie.
- 50 W pierwszej kolejności Komisja podnosi, że przeprowadzone przez Sąd w pkt 70–74 i 79–81 zaskarżonego wyroku badanie zakresu uznania przysługującego władzom węgierskim co do decyzji o zawarciu umowy o przedłużeniu jest błędne pod kątem prawa.
- 51 Sąd nie stwierdził bowiem, że władze węgierskie są zobowiązane do zawarcia umowy o przedłużeniu w wyniku negocjacji, lecz wskazał w pkt 57 zaskarżonego wyroku, iż zdaniem Węgier „zawarcie takiej umowy nie było obowiązkowe”, a następnie stwierdził w pkt 77 tego wyroku, że fakt, iż MOL jest jedynym producentem węglowodorów, który zawarł umowę o przedłużeniu, można wyjaśnić brakiem porozumienia stron co do stawek opłaty za przedłużenie.
- 52 Z zaskarżonego wyroku wynika więc, że ustawa o górnictwie przyznaje władzom węgierskim zakres uznania pozwalający im decydować o zawarciu bądź niezawarciu umowy o przedłużeniu, który nie podlega kryteriom obiektywnym, w związku z czym ma selektywny charakter. Komisja uważa ponadto, że fakt, iż przedsiębiorstwa górnicze mają wybór, czy wystąpić z wnioskiem o przedłużenie czy też nie, na co Sąd zwrócił uwagę w pkt 71 zaskarżonego wyroku, jest w tym względzie bez znaczenia.
- 53 W konsekwencji należy negatywnie ocenić wniosek wysnuty przez Sąd w pkt 83 zaskarżonego wyroku, zgodnie z którym selektywny charakter kwestionowanego środka nie został udowodniony.

- 54 Wniosek ten jest bowiem sprzeczny z orzecznictwem Trybunału, a w szczególności z wyrokiem Francja/Komisja (C-241/94, EU:C:1996:353, pkt 23, 24), w którym Trybunał stwierdził, że dany system, ze względu na swój cel oraz swą ogólną systematykę, mógł faworyzować niektóre przedsiębiorstwa w porównaniu z innymi przedsiębiorstwami, ponieważ właściwy organ dysponował uprawnieniami dyskrecjonalnymi pozwalającymi mu na modulowanie jego interwencji finansowej w zależności od różnych względów, takich jak w szczególności wybór beneficjentów, kwota interwencji finansowej oraz jej warunki. Ów wniosek jest też sprzeczny z wyrokiem P (C-6/12, EU:C:2013:525, pkt 27), w którym Trybunał orzekł, że jeśli przepisy krajowe przyznają władzom krajowym uprawnienia dyskrecjonalne w odniesieniu do zasad stosowania danego środka, decyzje tych władz nie są selektywne, tylko jeśli owe uprawnienia dyskrecjonalne są ograniczone kryteriami obiektywnymi, które nie są związane z systemem ustanowionym przez omawiane przepisy.
- 55 W drugiej kolejności Komisja twierdzi, że analiza Sądu jest też błędna, ponieważ nie uwzględnia ona uprawnień dyskrecjonalnych przyznanych władzom węgierskim w odniesieniu do poziomu opłaty eksploatacyjnej, który ustalają w umowie o przedłużeniu. Nadaje to umowie z 2005 r. selektywnego charakteru.
- 56 Zdaniem Komisji względy przedstawione przez Sąd w pkt 72 zaskarżonego wyroku, zgodnie z którymi wspomniany zakres uznania umożliwia administracji zachowanie równego traktowania między podmiotami gospodarczymi, nie zostały przedstawione w krajowych ramach prawnych jako elementy określające zakres, w jakim opłata eksploatacyjna powinna zostać podwyższona, w związku z czym stanowią zwykłe przypuszczenia. W konsekwencji Sąd naruszył orzecznictwo Trybunału, w szczególności wyroki: Francja/Komisja (C-241/94, EU:C:1996:353), Ecotrade (C-200/97, EU:C:1998:579), Piaggio (C-295/97, EU:C:1999:313), DM Transport (C-256/97, EU:C:1999:332), P (C-6/12, EU:C:2013:525), Ministerio de Defensa i Navantia (C-522/13, EU:C:2014:2262) oraz British Telecommunications/Komisja (C-620/13 P, EU:C:2014:2309).
- 57 Ponadto Komisja podnosi, że wbrew stwierdzeniom zaprezentowanym przez Sąd w pkt 72 zaskarżonego wyroku fakt, iż umowa z 2005 r. doprowadziła do powstania obciążenia po stronie MOL w momencie jej zawarcia, nie pozbawia jej selektywnego charakteru.
- 58 MOL kwestionuje argumentację Komisji, podnosząc po pierwsze, że z zaskarżonego wyroku nie wynika, iż art. 26/A § 5 ustawy o górnictwie przyznaje władzom węgierskim zakres uznania w odniesieniu do zawarcia umowy o przedłużeniu, a po drugie, że orzecznictwo wskazane przez Komisję nie jest stosowne w niniejszej sprawie.

Ocena Trybunału

- 59 Na wstępie należy przypomnieć, że – jak wskazał rzecznik generalny w pkt 47 swej opinii – wymóg selektywności wynikający z art. 107 ust. 1 TFUE należy wyraźnie odróżnić od jednoczesnego ustalenia istnienia korzyści gospodarczej, ponieważ jeśli Komisja stwierdziła istnienie szeroko rozumianej korzyści, wynikającej bezpośrednio lub pośrednio z danego środka, do Komisji należy jeszcze ustalenie, że korzyść ta dotyczy wyłącznie jednego lub kilku przedsiębiorstw. W tym zakresie do Komisji należy w szczególności wykazanie, że dany środek wprowadza rozróżnienie między przedsiębiorstwami, które w świetle zamierzonego celu znajdują się w porównywalnej sytuacji. Korzyść powinna zatem zostać przyznana w selektywny sposób oraz móc doprowadzić do tego, że niektóre przedsiębiorstwa znajdą się w bardziej sprzyjającej w porównaniu z innymi sytuacji.
- 60 Należy jednak zauważyć, że wymóg selektywności jest różny, w zależności od tego, czy omawiany środek jest rozpatrywany jako ogólny system pomocy lub jako pomoc indywidualna. W tym ostatnim przypadku ustalenie istnienia korzyści gospodarczej pozwala w zasadzie domniemywać selektywność

tego środka. Natomiast w ramach oceny ogólnego systemu konieczne jest ustalenie, czy omawiany środek, niezależnie od stwierdzenia, że przysparza korzyści o zasięgu ogólnym, czyni to wyłącznie na korzyść niektórych przedsiębiorstw lub niektórych sektorów działalności.

- 61 Wynika stąd, że punktem odniesienia właściwym przy ustaleniu selektywności środka kwestionowanego w niniejszej sprawie było sprawdzenie, czy procedura zawarcia i ustalenia warunków umowy o przedłużeniu praw użytkowania górniczego, przewidziana w art. 26/A § 5 ustawy o górnictwie, wprowadza rozróżnienie między podmiotami, które w świetle zamierzonego celu znajdują się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej, które to rozróżnienie nie jest uzasadnione ze względu na charakter i systematykę omawianego systemu.
- 62 Z powyższych rozważań wynika, że niniejszą sprawę należy wyraźnie odróżnić od spraw, w których zapadły wyroki wskazane przez Komisję na poparcie jej argumentacji i przypomniane w pkt 54 i 56 niniejszego wyroku, która to argumentacja zmierza do podważenia przeprowadzonej przez Sąd analizy ram prawnych regulujących umowę z 2005 r.
- 63 Wspomniane sprawy dotyczą bowiem przepisów prawa krajowego, które przyznają ulgi podatkowe lub inne zmniejszenia opłat (wyroki: Francja/Komisja, C-241/94, EU:C:1996:353; Piaggio, C-295/97, EU:C:1999:313; DM Transport, C-256/97, EU:C:1999:332, P, C-6/12, EU:C:2013:525; Ministerio de Defensa i Navantia, C-522/13, EU:C:2014:2262 oraz British Telecommunications/Komisja, C-620/13 P, EU:C:2014:2309) lub też przewidują wyjątki w dziedzinie postępowania upadłościowego (wyrok Ecotrade, C-200/97, EU:C:1998:579).
- 64 Otóż, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 86 swej opinii, istnieje zasadnicza różnica między, z jednej strony, badaniem selektywności ogólnych systemów zwolnień lub ulg, które z definicji przysparzają korzyści, a z drugiej strony, badaniem selektywności przepisów dyspozytywnych prawa krajowego przewidujących nałożenie dodatkowych obciążeń. W wypadku gdy władze krajowe nakładają takie obciążenia w celu zapewnienia równego traktowania podmiotów, sam fakt, że owe władze dysponują pewnym zakresem uznania określonym ustawowo, który – jak wspomniała Komisja w swoim odwołaniu – nie jest nieograniczony, nie wystarczy, aby wykazać selektywność odnośnego systemu.
- 65 W konsekwencji należy stwierdzić po pierwsze, że Sąd słusznie orzekł w pkt 72 zaskarżonego wyroku, iż zakres uznania omawiany w niniejszej sprawie służy do wyważenia dodatkowej opłaty nakładanej na podmioty gospodarcze w celu uwzględnienia imperatywów wynikających z zasady równego traktowania, w związku z czym odróżnia się on z racji swej natury od przypadków, w których korzystanie z takiego zakresu uznania jest związane z przyznaniem korzyści na rzecz określonego podmiotu gospodarczego.
- 66 Po drugie, nie można zarzucać Sądowi w zasadny sposób, że naruszył on prawo, gdy orzekł w pkt 74 zaskarżonego wyroku, że fakt, iż stawki ustalone na każdy rok ważności umowy z 2005 r. są wynikiem negocjacji, nie wystarcza do przyznania tej umowie selektywnego charakteru i że inaczej byłoby, gdyby władze węgierskie skorzystały z przysługującego im zakresu uznania w sposób faworyzujący MOL poprzez zaakceptowanie niskiego poziomu opłaty bez obiektywnego powodu z uwagi na cel podwyżki opłat w wypadku przedłużenia zezwoleń na eksploatację i ze szkodą dla każdego innego podmiotu gospodarczego ubiegającego się o przedłużenie jego praw użytkowania górniczego lub w braku takiego podmiotu gospodarczego – w wypadku występowania konkretnych wskazówek co do istnienia nieuzasadnionego przychylnego traktowania zastrzeżonego dla MOL.
- 67 Ponadto w celu ustalenia, czy Komisja wykazała selektywny charakter umowy z 2005 r., Sąd, po pierwsze, zbadał w pkt 79 tego wyroku stawki ustalone w tej umowie i stwierdził, że żadna wskazówka co do nieuzasadnionego preferencyjnego traktowania MOL nie wynika ze spornej decyzji, w związku z czym nie można domniemywać, że MOL miał prawo do przychylnego traktowania w porównaniu ze wszystkimi innymi przedsiębiorstwami znajdującymi się potencjalnie w sytuacji porównywalnej z jej sytuacją w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 54 zaskarżonego wyroku.

- 68 Po drugie, Sąd stwierdził w pkt 80 zaskarżonego wyroku, że choć Komisja wspomniała, iż istniały inne umowy o przedłużeniu w sektorze minerałów stałych, to nie wzięła ich pod uwagę, i że w ten sposób nie uwzględniła wszystkich elementów, dzięki którym byłaby w stanie zbadać, czy umowa z 2005 r. była selektywna w odniesieniu do MOL, zważywszy na sytuację powstałą na skutek innych umów o przedłużeniu praw użytkowania górniczego, również zawartych na podstawie art. 26/A § 5 ustawy o górnictwie.
- 69 Na podstawie analizy przeprowadzonej w pkt 70–74 i 79–80 zaskarżonego wyroku Sąd mógł słusznie uznać w pkt 81 tego wyroku, że mając na uwadze, po pierwsze, brak selektywności charakteryzujący ramy prawne regulujące zawieranie umów o przedłużeniu praw użytkowania górniczego oraz rozważania uzasadniające przyznanie zakresu uznania, a po drugie, brak jakichkolwiek wskazówek co do tego, iż władze węgierskie potraktowały MOL w przychylny sposób w porównaniu ze wszystkimi pozostałymi przedsiębiorstwami znajdującymi się w porównywalnej sytuacji, nie można uznać, że charakter selektywny umowy z 2005 r. został udowodniony.
- 70 Mając na względzie całość powyższych rozważań, należy stwierdzić, że Sąd nie naruszył w ogóle prawa, badając w pkt 70–74 i 79–81 zaskarżonego wyroku ramy prawne regulujące zawarcie umowy z 2005 r.
- 71 Z tego względu pierwsza część jedyne zarzutu winna zostać oddalona jako bezzasadna.

W przedmiocie drugiej części jedyne zarzutu

Argumentacja stron

- 72 Komisja twierdzi, że Sąd, orzekając w pkt 76–78 zaskarżonego wyroku, iż istnienie kryteriów obiektywnych wyklucza bezwzględnie wszelki selektywny charakter, naruszył orzecznictwo Trybunału, zgodnie z którym fakt oparcia się na kryteriach obiektywnych, by ustalić, czy pewne przedsiębiorstwa są objęte zakresem stosowania środka krajowego, nie prowadzi koniecznie do stwierdzenia braku selektywności (zob. podobnie wyroki: Hiszpania/Komisja, C-409/00, EU:C:2003:92, pkt 49; GEMO, C-126/01, EU:C:2003:622, pkt 35, 39).
- 73 W związku z tym należy negatywnie ocenić pkt 76–78 zaskarżonego wyroku oraz wnioski, do którego Sąd doszedł w pkt 81 i 83 tego wyroku, zgodnie z którym nie można uznać, że charakter selektywny umowy z 2005 r. i kwestionowanego środka został udowodniony.
- 74 MOL podnosi, że argumentacja Komisji opiera się na błędnym rozumieniu zaskarżonego wyroku i że orzecznictwo przywołane przez tę instytucję nie jest stosowne w niniejszej sprawie.

Ocena Trybunału

- 75 Należy zaznaczyć, iż w pkt 76–78 zaskarżonego wyroku Sąd zbadał ramy prawne regulujące zawieranie umów o przedłużeniu praw użytkowania górniczego, w tym umowę z 2005 r., wynikające z art. 26/A § 5 ustawy o górnictwie.
- 76 W tym celu Sąd zbadał kwestię, czy ustalenie stawki opłaty eksploatacyjnej było zgodne z obiektywnymi kryteriami mającymi zastosowanie do każdego potencjalnie zainteresowanego podmiotu gospodarczego. Tak więc w pkt 76 zaskarżonego wyroku Sąd przypomniał przede wszystkim, że ustawa o górnictwie jest zredagowana w ogólny sposób w odniesieniu do przedsiębiorstw mogących skorzystać z przedłużenia praw użytkowania górniczego. Następnie Sąd stwierdził w pkt 77 tego wyroku, że fakt, iż MOL był jedynym przedsiębiorstwem, które zawarło umowę o przedłużeniu w sektorze węglowodorów, nie stanowił koniecznie wskazówki co do selektywnego charakteru, ponieważ kryteria zawarcia takiej umowy są obiektywne i mają zastosowanie

do każdego potencjalnie zainteresowanego podmiotu gospodarczego, a brak innych umów może wynikać z podjętych przez przedsiębiorstwa decyzji o nieskładaniu wniosków o przedłużenie praw użytkowania górniczego. Wreszcie w pkt 78 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że podwyższone opłaty eksploatacyjne ustalone na okres obowiązywania umowy z 2005 r. wynikają jedynie z zastosowania przepisów ustawy o górnictwie.

- 77 Z powyższych rozważań wynika, że Komisja błędnie interpretuje zaskarżony wyrok, gdy zarzuca Sądowi, iż orzekł, że istnienie kryteriów obiektywnych wyklucza bezwzględnie wszelki selektywny charakter, przez co naruszył on orzecznictwo, zgodnie z którym nie można wykluczyć selektywnego charakteru danego systemu pomocy jedynie z tego powodu, że beneficjenci są wskazani za pomocą obiektywnych kryteriów (wyroki: Hiszpania/Komisja, C-409/00, EU:C:2003:92, pkt 49; GEMO, C-126/01, EU:C:2003:622, pkt 35, 39).
- 78 W każdym razie należy zaznaczyć, że – jak podnosi MOL – w sprawach, w których wydano te wyroki, Trybunał zajął się kwestią, czy beneficjenci systemów pomocy państwa zostali wskazani za pomocą kryteriów obiektywnych. Otóż w szczególności w wyroku GEMO (C-126/01, EU:C:2003:622) Trybunał orzekł, że pomimo określenia przez prawo krajowe beneficjentów tego systemu zgodnie z obiektywnymi i najwyraźniej ogólnymi kryteriami prawo to ma korzystne skutki głównie dla hodowców i ubojni.
- 79 Tymczasem, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 91 swej opinii, kwestia ta nie jest omawiana w niniejszej sprawie, w związku z czym orzecznictwo wynikające z tych wyroków nie ma znaczenia w tym przypadku.
- 80 Z tego względu druga część jedyne zarzutu winna zostać oddalona jako bezzasadna.

W przedmiocie trzeciej i czwartej części jedyne zarzutu

- 81 Ponieważ argumenty przedstawione na poparcie trzeciej i czwartej części jedyne zarzutu są ściśle ze sobą związane, należy zbadać je razem.

Argumentacja stron

- 82 Komisja zarzuca Sądowi w istocie, że orzekł w pkt 64 i 65 zaskarżonego wyroku, iż nie można wywnioskować istnienia selektywnej korzyści z samego faktu, że dany podmiot znajduje się w uprzywilejowanej sytuacji w stosunku do innych podmiotów, ponieważ dane państwo członkowskie ograniczyło się do wykonywania w uzasadniony sposób swoich uprawnień regulacyjnych w związku z zmianą rynku.
- 83 W ten sposób Sąd naruszył orzecznictwo, zgodnie z którym dla celów stosowania art. 107 ust. 1 TFUE nie ma znaczenia, czy sytuacja domniemywanego beneficjenta danego środka poprawiła się lub pogorszyła wraz z upływem czasu (wyroki: Grecja/Komisja, 57/86, EU:C:1988:284, pkt 10; Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, C-143/99, EU:C:2001:598, pkt 41).
- 84 Według Komisji istotne jest, że od dnia 8 stycznia 2008 r. MOL był jedynym przedsiębiorstwem znajdującym się w uprzywilejowanej sytuacji, jeśli chodzi o poziom opłaty eksploatacyjnej mającej zastosowanie do pól węglowodorów.
- 85 Ponadto Komisja twierdzi, po pierwsze, że ponieważ zmiana, o której jest mowa w niniejszej sprawie, polega na zmianie legislacyjnej, w odniesieniu do której państwo członkowskie ma swobodę decyzji, podejście zaprezentowane przez Sąd zezwala państwom członkowskim na powołanie się na brak selektywnego charakteru ze względu na stosowane przez nie metody. Po drugie, w pkt 67 i 82 zaskarżonego wyroku Sąd niesłusznie powiązał ocenę selektywnego charakteru umowy z 2005 r.,

a zatem kwestionowanego środka, z zamiarem ochrony przez dane państwo członkowskie w trakcie zawierania tej umowy jednego lub kilku podmiotów przed stosowaniem nowego systemu opłat, mianowicie systemu ustanowionego na mocy znowelizowanej ustawy o górnictwie.

- 86 Sąd naruszył w ten sposób utrwalone orzecznictwo Trybunału, zgodnie z którym art. 107 ust. 1 TFUE definiuje interwencje państwa w zależności od ich skutków i niezależnie od technik stosowanych przez państwa członkowskie, by wdrożyć owe interwencje (zob. w szczególności wyroki: Belgia/Komisja, C-56/93, EU:C:1996:64, pkt 79; Belgia/Komisja, C-75/97, EU:C:1999:311, pkt 25; British Aggregates/Komisja, C-487/06 P, EU:C:2008:757, pkt 89; Komisja i Hiszpania/Government of Gibraltar i Zjednoczone Królestwo, C-106/09 P i C-107/09 P, EU:C:2011:732, pkt 91, 92, 98).
- 87 MOL uważa, że części trzecia i czwarta jedyne zarzutu powinny zostać oddalone, ponieważ wbrew twierdzeniom Komisji pkt 64, 65, 67 i 82 zaskarżonego wyroku nie dotyczą selektywności.

Ocena Trybunału

- 88 Należy zaznaczyć na wstępie, iż w pkt 62 i 63 zaskarżonego wyroku Sąd przypomniał, że kwestionowany środek składa się z dwóch elementów, mianowicie z umowy z 2005 r. i ze znowelizowanej ustawy o górnictwie, oraz stwierdził, że owa umowa nie zawierała elementu pomocy w rozumieniu art. 107 TFUE.
- 89 W tym kontekście Sąd orzekł wprawdzie w pkt 64 zaskarżonego wyroku, że w wypadku gdy państwo zawiera z podmiotem gospodarczym umowę, która nie zawiera elementu pomocy państwa w rozumieniu art. 107 TFUE, fakt, iż w późniejszym czasie warunki zewnętrzne wobec takiej umowy ulegają zmianie w taki sposób, że dany podmiot znajduje się w uprzywilejowanej sytuacji w stosunku do innych podmiotów, które nie zawarły podobnej umowy, nie może wystarczyć, by rozpatrywane łącznie umowa i późniejsza zmiana warunków zewnętrznych wobec tej umowy mogły być postrzegane jako elementy składowe pomocy państwa.
- 90 Następnie w pkt 65 zaskarżonego wyroku Sąd podkreślił, że w przeciwnym razie każda umowa, jaką podmiot gospodarczy zawarłby z państwem i która nie zawiera elementu pomocy państwa w rozumieniu art. 107 TFUE, mogłaby zostać zawsze zakwestionowana, gdy sytuacja rynku, na którym działa podmiot będący stroną tej umowy, zmienia się w taki sposób, że podmiotowi zostaje przysporzona korzyść, jak opisano w pkt 64 zaskarżonego wyroku, lub gdy państwo wykonuje swoje uprawnienia regulacyjne w obiektywnie uzasadniony sposób w związku ze zmianą rynku, respektując przy tym prawa i obowiązki wynikające z takiej umowy.
- 91 Wreszcie w pkt 66 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł, że takie połączenie elementów jak to, na które Komisja powołała się w spornej decyzji, może zostać zakwalifikowane jako pomoc państwa, gdy warunki zawartej umowy zostały zaproponowane selektywnie przez państwo jednemu podmiotowi lub kilku podmiotom, a nie na podstawie obiektywnych kryteriów wynikających z aktu o charakterze generalnym i mających zastosowanie do wszystkich podmiotów. W tym względzie Sąd zaznaczył, iż okoliczność, że tylko jeden podmiot gospodarczy zawarł umowę tego typu, nie wystarcza do wykazania selektywnego charakteru tej umowy, ponieważ taka okoliczność może między innymi wynikać z braku zainteresowania ze strony wszystkich pozostałych podmiotów gospodarczych.
- 92 Ponadto Sąd przypomniał w pkt 67 zaskarżonego wyroku orzecznictwo Trybunału, zgodnie z którym do celów zastosowania art. 107 ust. 1 TFUE jeden środek pomocy może składać się z połączonych elementów, pod warunkiem że w świetle ich chronologii, ich celu i sytuacji przedsiębiorstwa w chwili dokonania tych interwencji, wykazują one tak ścisły związek, że niemożliwe jest ich rozdzielanie (wyrok Bouygues i Bouygues Télécom/Komisja i in. i Komisja/Francja i in., C-399/10 P i C-401/10 P, EU:C:2013:175, pkt 103, 104 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 93 W tym kontekście Sąd podkreślił w pkt 67 zaskarżonego wyroku, że takie połączenie elementów jak to, na które Komisja powołała się w spornej decyzji, może zostać zakwalifikowane jako pomoc państwa, w wypadku gdy państwo działa w taki sposób, by chronić jeden podmiot lub kilka podmiotów już obecnych na rynku, zawierając z nimi umowę przyznającą im stawki opłat gwarantowane przez cały okres jej obowiązywania, mając już wówczas zamiar skorzystania w późniejszym czasie z przysługujących mu uprawnień regulacyjnych poprzez podwyższenie stawki opłaty w taki sposób, że inne podmioty gospodarcze na rynku znajdują się w gorszej sytuacji, niezależnie od tego, czy w grę wchodzi podmioty gospodarcze już obecne na rynku w dniu zawarcia tej umowy, czy też nowe podmioty gospodarcze.
- 94 W świetle tych rozważań Sąd orzekł w pkt 68 zaskarżonego wyroku, że należało zbadać, czy w niniejszym przypadku Komisja mogła słusznie uznać, że kwestionowany środek był selektywny.
- 95 Z powyższego wynika, że – jak podnosi MOL – pkt 64–67 jako takie zaskarżonego wyroku nie dotyczą badania selektywnego charakteru umowy z 2005 r., lecz stanowią wstępne rozważania mające wprowadzić stosowne ramy, w świetle których Sąd zbadał, czy Komisja słusznie uznała, że kwestionowany środek był selektywny.
- 96 Jak zauważył bowiem rzecznik generalny w pkt 107 i 114 swej opinii, w drodze tych wstępnych rozważań Sąd zamierzał w rzeczywistości podnieść kwestię związku istniejącego pomiędzy umową z 2005 r. a znowelizowaną ustawą o górnictwie, w przedmiocie której to kwestii Komisja nie zajęła szczegółowego stanowiska w spornej decyzji, a zwłaszcza podkreślić fakt, iż w braku chronologicznego lub funkcjonalnego związku między tymi dwoma elementami nie mogły być one postrzegane jako stanowiące jeden środek pomocy.
- 97 W tych wstępnych rozważaniach Sąd ograniczył się więc do zastosowania orzecznictwa Trybunału wynikającego z wyroku *Bouygues i Bouygues Telecom/Komisja i in. i Komisja/Francja i in.* (C-399/10 P i C-401/10 P, EU:C:2013:175), do którego Sąd nawiązał zresztą wyraźnie w pkt 67 zaskarżonego wyroku i zgodnie z którym ponieważ interwencje państwa przybierają różne formy i powinny być analizowane na podstawie ich skutków, nie można wykluczyć, że szereg kolejnych interwencji państwa należy uznać, w celu zastosowania art. 107 ust. 1 TFUE, za jedną interwencję. Może tak być w szczególności w wypadku, gdy kolejne interwencje – zwłaszcza w świetle ich chronologii, ich celu i sytuacji przedsiębiorstwa w chwili dokonania tych interwencji – mają tak ścisły związek, że niemożliwe jest ich rozdzielenie.
- 98 Podobnie Sąd stwierdził w pkt 82 zaskarżonego wyroku, że po pierwsze podwyżka opłat eksploatacyjnych, która weszła w życie w 2008 r., miała miejsce w kontekście podwyżki światowych kursów, a po drugie Komisja nie wspomniała, iż umowa z 2005 r. została zawarta w przewidywaniu takiej podwyżki, i doszedł na tej podstawie do wniosku, że połączenia tej umowy ze znowelizowaną ustawą o górnictwie nie można zasadnie uznać za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 TFUE.
- 99 Wynika stąd, że rozumowanie zaprezentowane przez Sąd w pkt 64–67 i 82 zaskarżonego wyroku w ogóle nie narusza prawa.
- 100 Ponadto należy zaznaczyć, że twierdzenie Komisji, zgodnie z którym istotne jest, że od dnia 8 stycznia 2008 r. MOL był jedynym przedsiębiorstwem znajdującym się w uprzywilejowanej sytuacji, nie może zostać uwzględnione. Bezsporne jest bowiem w niniejszej sprawie, że – jak wynika z pkt 46 zaskarżonego wyroku – kwestia, czy kwestionowany środek ma selektywny charakter, została omówiona przez strony wyłącznie w świetle umowy z 2005 r., a nie znowelizowanej ustawy o górnictwie.
- 101 Mając na względzie wszystkie powyższe elementy, należy oddalić części trzecią i czwartą jedyne zarzutu jako bezzasadne.

¹⁰² Ponieważ żaden z argumentów podniesionych przez Komisję na poparcie jedyne zarzutu jej odwołania nie został uwzględniony, odwołanie to należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

¹⁰³ Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ MOL wniósł o obciążenie Komisji kosztami postępowania, a ta przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami niniejszego postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

- 1) Odwołanie zostaje oddalone.**
- 2) Komisja Europejska zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Podpisy